

1. Рівень прожиткового мінімуму (розмір прожиткового мінімуму встановлюють на основі споживчого кошика, оскільки за його допомогою визначають набір продуктів та послуг першої необхідності);

2. Розмір оплати праці (для особи, котра працює основним джерелом доходів є заробітна плата і саме її розмір визначає купівельну спроможність працівника) [5].

Можна встановити, що фінансовою безпекою індивіда можна вважати соціально-економічну категорію, що встановлює показник матеріального стану, який потрібний для задоволення первинних потреб, а отже і край важлива частина соціальної безпеки та паралельно з цим – найважливіший показник рівня життя населення.

Суб'єктом фінансової безпеки особи є, насамперед, держава, адже саме вона визначає мінімальний рівень захисту населення шляхом надання соціальних гарантій та стандартів. Для впровадження дій до підвищення рівня фінансової безпеки слід доповнити розміри соціальних гарантій, здійснення поетапного контролю їх отримання. Неоднозначним кроком буде запозичення досвіду закордонних фахівців для розробки чіткої методики встановлення показника рівня фінансової безпеки особи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Барановський О. І. Фінансова безпека / О. І. Барановський – К. : Фенікс, 2016. – 338 с.
2. Бесчастний А. В. Економічна безпека України у контексті світової економічної кризи / А. В. Бесчастний // Економіка і держава. – 2016. – № 25. – С. 67–69.
3. Білько І. Як забезпечити економічну безпеку України? / І. Білько, В. Шлемко // Всеукраїнські відомості. – 2015. – №138(810). – С. 3-8.
4. Жаліло Я. А. Стратегія національної безпеки України в контексті досвіду світової спільноти / Я. А. Жаліло. – К. : Сатсанга, 2015. – 224 с.
5. Єрмошенко М. М. Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози стратегія забезпечення // М. М. Єрмошенко. – К. : Нац. торг.-екоп. ун-т, 2015. – 309 с.

УДК 304.4

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

Кім А. В., студентки групи МЕН 1/1

Науковий керівник – канд. екон. наук, доцент Лесік І. М.

Миколаївський національний аграрний університет

За умов фінансової нестабільності в державі кількість соціально вразливих верств населення зростає, що суттєво підвищує роль соціального захисту.

На сьогоднішній день соціальний захист населення України здебільшого розглядається в контексті розвитку ринкових відносин, глобалізації економічного та громадського життя. Особливістю цього періоду є відставання розвитку нормативної бази та стандартів правового регулювання повсякденних потреб суспільства. Це відставання найбільш вразливе у порівнянні з соціальними стандартами Європейських країн. Саме тому соціальна політика є визначальним напрямом внутрішньої політики держави, а її розвиток забезпечує високий рівень захисту прав людини, створює передумови для розширеного відтворення людиною своєї діяльності, а також суспільної системи в цілому.

Серед вчених немає єдиної точки зору щодо визначення даного поняття. Деякі ототожнюють поняття “соціальний захист” з поняттям “соціальне забезпечення”, інші навпаки. Але у структурному аспекті соціальний захист – це соціальний інститут, завдання якого – забезпечувати встановлений мінімум необхідних для процесу соціального відтворення умов для тих соціальних груп, спільнот та індивідів, які з об’єктивних і незалежних від них причин цього потребують. У діяльнісному аспекті соціальний захист виступає як специфічна соціальна поведінка населення, яка реалізує взаємозалежність індивідів у систему взаємодії стосовно забезпечення певного рівня та якості життя.

Першочерговою проблемою у контексті соціального захисту населення є запровадження повномасштабної реформи пенсійної системи, яка повинна здійснюватися за трьома рівнями:

I рівень: солідарної системи пенсійних виплат;

II рівень: системи накопичувальної (на індивідуальних пенсійних рахунках у рамках загальнообов’язкового державного пенсійного страхування);

III рівень: системи недержавного пенсійного страхування, яка забезпечує виплату додаткової пенсії за рахунок добровільних пенсійних внесків громадян.

Порядок функціонування першого та другого рівнів системи пенсійного забезпечення, а також механізм переходу до обов’язкової накопичувальної системи визначенні у Законі України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” [1].

Також однією з найважливіших соціально-економічних проблем є зростання рівня безробіття. Оскільки за методологією Міжнародної організації праці (МОП) для осіб віком від 15 до 70 років, в першому півріччі 2016 року зріс до 9,4%, або на 1,69 млн осіб порівняно з 9,1% за підсумками 2015 року (1,73 млн осіб). Водночас порівняно з першим кварталом 2015 року показник безробіття знизився на 0,5 п. п. При цьому показник безробіття для людей працездатного віку (жінки віком 15-58 років і чоловіки віком 15-59 років) за підсумками січня-червня 2016 року становив 9,8%. У Держстаті зазначили, що кількість українців, які мали офіційний статус безробітного в першому півріччі поточного року, в цілому становить 868,7 тис. осіб. З них 27,2%, або 236,2 тис. осіб, за зазначений період були

працевлаштовані. На одне вакантне місце в січні-червні 2016 року претендувало в середньому 10 осіб. Кількість зареєстрованих безробітних на кінець першого півріччя становила 388,9 тис. осіб, проти 467,5 тис. осіб наприкінці першого кварталу.

В цьому випадку необхідною є розробка та доповнення існуючих законодавчих актів про працю, визначення компетенції органів державного управління різних рівнів у здійсненні політики зайнятості населення. Ефективне впровадження даних заходів забезпечить розширення масштабів виробництва, створення нових робочих місць, підвищення зайнятості населення [2].

Перехід до ринкової економіки висуває на перше місце проблему формування “середнього класу”. Саме середній клас є головною рушійною силою розвитку ринкової економіки та важливим чинником соціальної стабільності. Тому на сьогодні завданням законодавчої та виконавчої влади є більш глибоке врахування інтересів та потреб бідних верств населення, сприяння тим сферам економічної діяльності, які спроможні забезпечити їх переміщення до середнього класу. Становлення останнього дасть змогу Україні набути головних ознак відкритого демократичного суспільства із соціально-орієнтованою ринковою економікою. До цих ознак відносяться наступні:

- домінування активної життєвої позиції громадян;
- наявність внутрішніх джерел інвестування;
- високий платоспроможний попит населення і відповідно масштабний внутрішній ринок;
- демократичні принципи управління, зокрема постійне звітування владних структур [3].

В Україні поки що не створено умов для формування середнього класу. Його частка в українському суспільстві оцінюється, за різними даними, від 10% до 15%. Причому ці оцінки здебільшого включають лише майновий параметр.

Забезпечення реалізації заходів соціального захисту населення здійснюється сукупністю установ соціального захисту. На сьогодні, за недостатності ресурсів, немає належної соціально-економічної результативності від їх діяльності. Для підвищення позитивних результатів діяльності даних органів необхідно:

- впровадити в практику стратегічне планування і маркетингове управління попитом і пропозицією соціальних послуг;
- збільшити приріст і розподіл ресурсів;
- здійснити розвиток системи взаємодії установ соціального захисту населення на територіальному та державному рівнях;
- забезпечити обмін фінансовими, кадровими, інформаційними ресурсами в рамках загальної системи економічних відносин;
- залучити кредити у необхідній кількості;
- організувати вивчення і усунення проблем державного регулювання в умовах макроекономічної нестабільності [4].

Не менш важливою складовою в удосконаленні системи соціального захисту населення є проблема підвищення рівня соціальних інститутів, і перш за все, за допомогою інформаційної політики, спрямованої на роз'яснювання мети діяльності та заходів, які приймаються. Населенню в складних умовах трансформаційних змін необхідно відчувати турботу держави та її органів управління за стан життя, бути впевненим, що труднощі минуться. Спостерігається значна дистанція між задумами та їх практичним втіленням.

Таким чином, зазначені проблеми механізму реалізації соціального захисту потребують вирішення у найближчій перспективі. На нашу думку, необхідно переглянути соціальну політику держави в частині посилення контрольних функцій держави за процесом формування та розподілу витрат від національного до локального рівнів економіки, що зумовлює вкрай необхідну розробку методології та концептуальних основ системи соціального захисту в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : Закон України від 9 липня 2003 року № 1058-IV // Відомість ВРУ. – 2003. – № 51. – С. 107.
2. Балашов А. М. Сучасні проблеми соціального захисту населення України / А. М. Балашов // Економіка та держава. – 2010. – № 1. – С. 82-84.
3. Лібанова Е. Середній клас в Україні: сучасні масштаби і проблеми розвитку / Е. Лібанова // Україна: аспекти праці. – 2002. – № 8. – С. 27-32.
4. Халецька А. А. Напрямки вдосконалення роботи установ соціального захисту населення в Україні / А. А. Халецька // Економіка та держава. – 2009. – № 9. – С. 71-72.
5. Бондаренко Ю. М. Удосконалення державних механізмів регулювання соціального захисту населення / Ю. М. Бондаренко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/DeBu/index.html>.

УДК 37.212.51:378.4

АДАПТАЦІЯ СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ ДО ВУЗІВСЬКОГО НАВЧАННЯ

Дегтярьова О. А., студентка групи Ф 1/1

Науковий керівник – канд. екон. наук, доцент Лесік І. М.

Миколаївський національний аграрний університет

Навчання у вищому навчальному закладі (ВНЗ) є дуже важливим для сучасної молоді людини, для її особистісного зростання, успішності в майбутньому, оскільки під час навчання відбувається формування професійної компетентності майбутнього фахівця.

Різкий перехід від комфортного і адаптованого життя до незвичного студентського може викликати у вчорашнього школяра труднощі і тим самим